

Getrouwe en onnutte dienstknechten

Door ds. C.G. Vreugdenhil

Indien iemand tot Mij komt en niet haat zijn vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet draagt, en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn. Want wie van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neder, en overreken de kosten, of hij ook heeft, hetgeen tot volmaking nodig is? Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft, en niet kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten. Zeggende: Deze mens heeft begonnen te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen. Of wat koning, gaande naar den krijg, om tegen een anderen koning te slaan, zit niet eerst neder, en beraadslaagt, of hij machtig is met tien duizend te ontmoeten dengene, die met twintig duizend tegen hem komt? Anderszins zendt hij gezanten uit, terwijl degene nog verre is, en begeert, hetgeen tot vrede dient. Alzo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles, wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn.

Lukas 14:26-33

Het geloof is niet statisch, maar dynamisch. Het geloof leeft en daarom groeit het. Een geloof dat niet groeit, is een dood geloof. Het geloof groeit in de troost van de vergeving van zonden. Het geloof groeit ook in heiligmaking, dwars door de strijd en de aanvechting heen. Steeds meer komt de vraag voor ogen te staan: beantwoordt mijn leven echt aan de wil van God? Sommigen hebben zelfs een kettinkje om hun nek hangen met daarin gegrift: 'What would Jesus do?' Zo'n WWJD embleempje heeft uiteraard alleen maar zin als je ook werkelijk bij alles wat je doet, probeert om de Heere Jezus na te volgen. Niet angstig en krampachtig, maar in een leven vanuit 'die gezindheid, die ook in Christus Jezus was' (Filippenzen 2:5).

De navolging van Christus

In Johannes 8 vers 12 zegt de Heere Jezus: 'Die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.' Als Jezus Zijn discipelen roept, roept Hij ze om Hem na te volgen (Markus 1:18). Het gaat daarbij vooral om de verhouding Meester - leerling. Het gaat om het volgen van Jezus als de Messias (Markus 10:21). Het is ook een kruisdragen met Jezus (Markus 8:34).

In Openbaringen 14:4 wordt van de gelovigen gezegd dat ze het Lam volgen, waar Het ook heengaat. Bij de navolging van Christus gaat het niet om een 'nabootsen' van Hem, maar om een leven van volkomen toewijding en overgave aan de wil van God. In dit verband moeten we denken aan Jezus' voorbeeld bij de voetwassing als Hij tegen Zijn discipelen zegt: 'Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat, gelijkerwijs Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet' (Johannes 13:15). De discipel moet immers zijn zoals zijn Heer. Ook in het accepteren van onschuldig lijden omwille van het Evangelie. Zo schrijft de apostel Petrus aan de slaven, die onrecht moeten lijden: 'Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen' (1 Petrus 2:21).

Je zou dat 'navolgen' van Christus ook het 'christelijk discipelschap' kunnen noemen. Dat woord 'discipel' is in de Bijbel niet alleen gereserveerd voor de twaalf discipelen van de Heere Jezus, maar het wordt gebruikt voor alle volgelingen of leerlingen van Hem. In het boek Handelingen komen we de volgelingen van de Heere Jezus voor het eerst tegen onder de naam 'discipelen' in Handelingen 6:1 en 2. Dorkas wordt een 'discipelin' van Christus genoemd (Handelingen 9:36).

Zo is de eerste vraag, die vanuit dit onderwerp op ons afkomt of we een discipel of discipelin van de Heere Jezus zijn. Van nature zijn we dat niet. De Heilige Geest moet eraan te pas komen om in ons leven belangstelling te wekken voor de persoon en het werk van de Heere Jezus. Dan word je geraakt in je hart door het Woord en je leert buigen voor God door de kracht van de Geest. Je leert wie je bent in jezelf: een verloren zondaar, die schuldig staat voor God. Maar je leert ook Wie Christus is: de Redder van je verloren leven. De woorden van vergeving en eeuwig leven gaan je aanspreken en het onderwijs op de school van Christus krijgt de hoogste plaats in je leven. Je gaat Jezus volgen: geloven in Hem. Maar je gaat Hem ook navolgen in praktisch christendom en dienende liefde. Dat heeft alles te maken met het leven van de heiliging.

De vraag is: ben ook jij een discipel, een volgeling van de Heere Jezus? Herken je deze grondtrekken? Hoe verschillend de wegen van God met Zijn kinderen ook kunnen zijn, het zijn allemaal discipelen, volgelingen. Ze volgen niet meer hun eigen boze hart en begeerten, maar ze volgen Jezus. Tot dit discipelschap roept de Bijbel ons allen op. Om ons te laten onderwijzen door het Woord, door de prediking en door bijbelstudie om op die manier de Heere Jezus te mogen leren kennen en volgen of om te mogen groeien in het geloof. Meld je maar aan bij deze Leermeester. Hij is de grootste Profeet, Die ons onderwijst in de weg der zaligheid. Als je eenmaal begint te leren aan Zijn voeten, merk je pas hoe weinig je nog maar weet. En hoe meer je dat merkt, hoe leergieriger je wordt. Je wilt levenslang leerling blijven, discipel van de grote Meester, navolger van Christus.

Overreken de kosten!

In Lukas 14 spreekt de Heere Jezus over de kosten van het discipelschap. Hij stelt de mensen, die Hem nalopen, de consequenties van het christen-zijn voor. Laat niemand denken dat je 'zo maar' christen kunt zijn. Overdenk de gevolgen. Bereken eerst de kosten. Je kunt niet vrijblijvend christen zijn. Dat kost nogal wat! Het kost veel, om niet te zeggen: alles! Je oude leven, je eigen wil. Het kost onvoorwaardelijke gehoorzaamheid.

De Heere Jezus is op weg naar Jeruzalem om daar te gaan lijden, sterven en opstaan. Lukas, de evangelist, geeft heel veel door over het onderwijs dat de Heere Jezus onderweg aan de mensen meegaf. Hij kon zo goed onderwijzen. Hij boeide ze van begin tot eind. Nooit maakte Hij het ingewikkeld. Altijd was Hij eenvoudig. De mensen liepen Hem na, ze hingen aan Zijn lippen. Hij verpakte Zijn onderwijs vaak in mooie beelden en gelijkenissen over iets wat de mensen zich heel goed konden voorstellen.

Met betrekking tot ons onderwerp over het groeien in de navolging van Christus en de kosten, die aan het discipelschap verbonden zijn, haal ik hier die gelijkenis naar voren over het bouwen van een toren. In Lukas 14:28-30 zegt de Heere Jezus: 'Want wie van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neder en overreken de kosten, of hij ook heeft hetgeen tot volmaking nodig is? Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft en niet kan voleindigen, allen die het zien, hem beginnen te bespotten, zeggende: Deze mens heeft begonnen te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen.'

Er is iemand, die een toren wil bouwen. Misschien een uitkijktoren bij zijn wijngaard of zijn boerenbedrijf. Die man begint echter met bouwen zonder te kijken of hij wel genoeg stenen en geld heeft om alles klaar te krijgen. Halverwege ontdekt hij dat hij niet genoeg heeft om z'n toren af te maken. De bouw moet gestaakt worden. Daar staat dan die toren, half afgebouwd. Iedereen lacht erom. Wat een dwaze man. Als hij eerst de kosten berekend had, was hij wel tot de ontdekking gekomen dat het voor hem financieel niet haalbaar was.

Zo'n onvoltooide toren is een teken! Het betekent: je kunt wel ergens aan beginnen, maar overdenk eerst eens rustig of je het wel kunt volhouden. Overreken de kosten. Bedenk de gevolgen van iets waar je aan begint. We voelen wel aan wat Jezus hiermee zeggen wil: als je bij Mij wilt aansluiten, als je besluit om Mij te gaan volgen, moet je wel goed weten wat je doet. Overdenk eerst goed de consequenties.

Het is duidelijk waarom de Heere Jezus deze gelijkenis vertelt. Een grote schare volgelingen kwam achter Hem aan. Er ging een wonderlijke bekoring uit van de Heere Jezus. Hij deed vele wonderen, Hij sprak in de beeldende taal van gelijkenissen. Zelfs degenen, die uitgezonden waren om Hem te vangen, werden zo geboeid door Zijn woorden en Zijn optreden, dat ze onverrichter zake terugkeerden. Ze zeiden tegen hun opdrachtgevers: nooit heeft een mens gesproken als deze mens.

Je zou zeggen: dat is toch een verheugende zaak, zo'n grote menigte, die Jezus wil volgen. Ze zijn door Hem in beweging gebracht. Ze krijgen sympathie voor Hem. Ze vinden het de moeite waard om Zijn Woord te horen en Zijn tekenen te zien. Ze komen tot Hem en melden zich aan als discipel. Ze gaan met Hem mee en lopen Hem na. En toch... het gaat hen meer om de entourage dan om Jezus Zelf. Het gaat hen niet om Zijn verzoeningswerk en om het dienen van Hem. Daarom geeft de Heere Jezus hen een waarschuwing! Hij gaat wijzen op de kosten van het discipelschap: zelfverloochening en kruisdragen. Als de schare zich bij Hem wil aansluiten, bereidt Jezus hen voor op strijd en moeite. Overweeg het goed, zegt Hij, overreken de kosten. Bij het volgen van Mij hoort het kruisdragen achter Mij. Juist daar zal blijken of ons geloof een levend geloof is en juist daar in de diepten onder het kruis groeit het geloof tegen de verdrukking in. Daar wordt het kruis een heiligend kruis.

Geen nalopers maar navolgers!

Aan het volgen van Jezus zijn grote offers verbonden. Tot drie keer toe wijst de Heere Jezus daarop in Lukas 14. In vers 26 zegt Hij: 'Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijn vader en moeder, en vrouw en kinderen, en broeders en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn.' Christus voegt daar nog eens aan toe in vers 27: 'En wie zijn kruis niet draagt, en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn.' In vers 33 trekt de Heere Jezus de volgende conclusie: 'Alzo dan een ieder van u, die niet verlaat alles, wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn.'

Vóóordat iemand besluit om Mij te volgen, zegt Jezus, moet hij zich goed realiseren dat de weg van een christen niet over rozen gaat. Soms denken mensen dat. Als je christen wordt, krijg je veel voorspoed, een geslaagd leven en je kunt altijd glimlachen. Jezus zegt: zeker, de ware gelovigen kunnen niet meer verloren gaan, maar als je Mij volgt om bepaalde bijbedoelingen en niet om Wie Ik ben, dan val je weer af. In de verdrukking, als het wat gaat kosten, onder de smaad van de familie of het gewicht van het kruis keren velen zich weer teleurgesteld van Jezus af en vallen terug in hun oude leven.

De Heere Jezus ziet dat veel mensen Hem nalopen zonder goed te beseffen wat ze eigenlijk doen. Dat is oppervlakkig. Ze hebben er nauwelijks over nagedacht. In een opwelling zijn ze enthousiast met Hem op weg gegaan. Ze zijn nalopers en meelopers. Straks blijft de toren van hun bekering half afgebouwd staan. Daar waarschuwt Christus voor. Zijn liefde is heilig en eerlijk. Zij maakt geen valse reclame. Die liefde vraagt niet alleen een enthousiast begin, maar ook volharding. Hij wil niet dat we bijna behouden worden en toch nog verloren gaan. Hij wil niet dat we Hem alleen maar nalopen en met Hem meelopen, dat we Hem maar volgen!

Veel mensen willen wel geloven, maar het mag verder niets kosten. Ze willen daarbij wel graag zichzelf blijven. Maar dat gaat niet. We moeten goed overdenken wat er in het Koninkrijk van God van ons gevraagd wordt. De Heere Jezus dringt in deze gelijkenis tot zelfonderzoek. Hij wil niet dat we enthousiast en actief beginnen om Hem te dienen en dan later teleurgesteld afhaken. Hij wil geen meelopers maar navolgers. Hij wil het geloof van Zijn kinderen oefenen in die navolging van Hem. Juist daar groeit het geloof... in de diepte!

Alles verlaten voor Hem

Het is duidelijk dat er kosten verbonden zijn aan het discipelschap: alles verlaten, kruisdragen en navolgen. Eerst alles verlaten wat je hebt. Dat betekent: volledige toewijding aan Hem. Die onderwerping aan Hem kan je je sociale status kosten, je carrière. Denk maar aan de discipelen. Die moesten hun vissersbedrijf, hun douanekantoor of hun artspraktijk opgeven. Het kan zelfs een scheiding van je familie betekenen, als je daardoor verhinderd wordt om God te dienen.

De Heere Jezus spreekt over het 'haten' van vader en moeder, vrouw en kinderen, broers en zussen, ja ook zelfs je eigen leven. Dat woordje 'haten' heeft hier een andere betekenis dan bij ons. Het betekent niet dat je negatieve of verachtelijke gevoelens koestert jegens iemand, maar het betekent: op de tweede plaats stellen. We moeten Christus meer liefhebben dan hen. Ja, zeg je, maar ik houd zielsveel van mijn vriend of vriendin, mijn ouders of mijn broers en zussen. Goed, maar de Heere Jezus moet op de eerste plaats staan en zij op de tweede. Anders kun je Zijn discipel niet zijn. Wie Mij wil volgen, zegt Jezus, moet Mij op de eerste plaats stellen. Die moet Mij liefhebben boven alles. Laat niemand je verhinderen om Mij gehoorzaam te zijn.

Denk eens aan Abraham. Het kwam er op aan toen hij Izak moest offeren. Hij doorstond de proef. Hij overlegde zelfs in zijn hart dat God machtig was om zijn zoon weer uit de dood op te wekken. Maar dat wil niet zeggen dat er geen pijn of kosten vastzitten aan de gehoorzaamheid aan Jezus' roepstem. Als je dat er niet voor over hebt, kun je Zijn discipel niet zijn.

Dat geldt ook in de gewone dagelijkse dingen. Er zijn dingen waar je om Gods wil niet aan meedoet. Als vrienden of studiegenoten je uitnodigen voor een examenfeest, waar veel gedronken wordt en wereldse muziek wordt beluisterd, dan moet je een keus maken. Ook als op een 'zwak moment' in je verlovingsstijd van je gevraagd wordt om vooruit te grijpen op het huwelijk. En zo kun je nog wel wat voorbeelden bedenken. Voel je de worsteling? Wie om de lieve vrede wil toegeeft en meedoet, en zo Christus verloochent, kan daar nooit echt vrede mee hebben.

We moeten alles verlaten wat ons hindert om Christus te dienen. Alles verlaten! Dat woordje 'verlaten' betekent vanuit het Grieks: afscheid nemen van, afstand willen doen van alles wat je hindert om Christus te dienen en vruchtbaar te zijn voor Zijn Koninkrijk. Waar moet je dan bijvoorbeeld afstand van willen doen? Van materiële dingen, eer en roem, zelfs van je eigen leven. Het gaat hier om de bereidheid tot het offer en het dragen van het kruis.

In vers 33 zegt Jezus: 'Alzo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn.' Denk maar aan de geschiedenis van de rijke jongeling. Zijn hart stond op zijn goederen en daarom kon hij Jezus' discipel niet zijn. Je kunt netjes kerkelijk meeleven en denken dat je een goede christen bent, terwijl je hart nog op de dingen van deze wereld staat. Jezus zegt: dan kun je Mijn discipel niet zijn.

Het geheim van de navolging

'Wie niet verlaat alles wat hij heeft...' Kunnen we dat? Wie zichzelf een beetje kent, zegt eerlijk: 'nee'. Die blaast niet zo hoog van de toren. Die verwacht niet zoveel van zichzelf. Het grote geheim van dit alles is: het zien op Jezus. In Lukas 14:27 spreekt Christus over het 'navolgen van Hem'. Wie iets van de heerlijkheid van Christus heeft gezien, wil alles voor Hem opgeven.

Het grote geheim van de navolging is de diepe innerlijke geloofsverbondenheid met Christus, de gemeenschap met Christus. De rol van het geloof is hier allesbeslissend. Zonder het oprechte geloof, dat ons aan Christus verbindt, is er helemaal geen sprake van 'navolging'. Je kunt alleen door het geloof je vertrouwen stellen op God en op Zijn leiding in je leven. Door het geloof ben je ervan overtuigd dat God het goede met je voor heeft. Het geloof in Gods belofte is de basis van de hoop dat de Heere ook in jouw leven Zijn doel bereikt. Hebreeën 11 maakt ons duidelijk dat ook de gelovigen uit het Oude Testament door het geloof volharding ontvingen om Christus na te volgen. Door het geloof bleef Abraham staande in de beproeving (vers 17-19). Door het geloof heeft Mozes gekozen voor de versmaadheid van Christus (vers 26). Door het geloof hielden de gelovigen het vol onder alle martelingen en verdrukking (vers 37). Uit alle gegeven voorbeelden blijkt, hoe alleen de kracht van het geloof hen in staat stelde om het vol te houden onder het kruis. De spankracht van de hoop was gericht op de door God beloofde toekomst (vers 16 en 40). Zo is het zien op Jezus door het geloof het diepste geheim van de navolging.

Alleen daar kunnen we de innerlijke kracht vandaan halen om alle andere dingen op het tweede plan te stellen. Als je toch zien mag wat Hij ervoor over had!

Voor ons en onze zaligheid wilde Hij de Vader en de heerlijkheid in de hemel verlaten. Hij is verworpen door de Joden en naakt aan het vervloekte kruis gehangen. Hij werd zelfs door Zijn eigen Vader verlaten. Hij heeft God en Zijn Kerk meer liefgehad dan Zijn eigen leven. Hij bouwde de toren van Zijn Kerk af en

keerde niet halverwege terug toen het Zijn leven ging kosten. Hij heeft het kruis verdragen - doordragen - en de schande veracht (Hebreeën 12:2). Hij deed dat om de schuld van de zonde te boeten.

En nu kunnen Gods kinderen alleen vanuit het zien op Zijn diepe zondaarsliefde zeggen: Ja, Heere, ik zal u volgen, waar Gij ook heengaat. Als Hij maar bij je is, kun je door de kracht van Zijn genade je eigen leven op de tweede plaats stellen. Voor Hem! Dat betekent sterven aan jezelf en aan je eigen zelfbepaling. Dan zeg je niet meer: Ik doe wat ik wil. Dan wordt de vraag: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?

Van huis uit bepalen wij ons leven zelf. Je vindt dit belangrijk en dat. We hebben onze wensen en stellen onze eisen. Daar haalt Christus in de navolging van Hem een streep door. Door heel die zelfbepaling en al die plannen en wensen. Die komen dan op het tweede plan. Hij neemt de leiding over in je leven. Hij zegt: 'Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis dagelijks op en volg Mij' (Lukas 9:23).

We moeten wel een duidelijk verschil maken tussen zelfverloochening en zelfverachting. Bij zelfverloochening gaat het om de verloochening van je wil. Je brengt je eigen wil onder de gehoorzaamheid van Christus. Bij zelfverachting gaat het om een verloochening van je persoonlijkheid. Dat vraagt God niet van ons. Dat is meer een psychische afwijking dan een kenmerk van een christen. Bij zelfverloochening gaat het om onze wil. Bij zelfverachting gaat het voor een belangrijk deel om onze gevoelens ten opzichte van onszelf. Met een geheiligd verstand zal een christen zeggen: Heere, Uw wil is wet in mijn leven. Dat is zelfverloochening. Wie zichzelf veracht heeft een negatief zelfbeeld: negatieve gevoelens ten opzichte van zichzelf. Dat kan ziekelijke vormen aannemen. Het is goed om te bedenken dat de Heere van ons vraagt dat we vanuit de liefde tot Hem niet alleen onze naaste liefhebben, maar dat we ook onszelf liefhebben.

Wel moeten we met de apostel Paulus 'alle dingen schade en drek leren achten om de uitnemendheid van de kennis van Christus' (Filippenzen 3:8). Daar licht weer hetzelfde geheim op: als je de rijkdom van Christus niet hebt gezien, zijn de kosten van het discipelschap te hoog voor je. Maar als Christus alles voor je geworden is, krijg je ook alles voor Hem over. Dan leef je uit Hem en vóór Hem. En als je er dan diep door moet onder het heiligend kruis, overkomt je geen vreemde zaak. 'Die de Heere liefheeft, kastijdt Hij' (Hebreeën 12:6). Zo is het met al Gods kinderen onder het Oude Testament ook gegaan. Als we in de navolging van Christus gaan delen in de gemeenschap aan Zijn lijden (Filippenzen 3:10), zullen we daardoor groeien in heiligmaking. De apostel zegt immers: 'Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijn heiligheid zouden deelachtig worden' (Hebreeën 12:10).

Kruisdragen en Jezus volgen

De Heere Jezus zegt in vers 27: 'En wie zijn kruis niet draagt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn.' Dat kruisdragen en volgen is helemaal met elkaar verweven, want Jezus droeg ook het kruis. Volgen betekent: achter Hem aankomen, je leven overgeven aan Hem. Je leven laten bepalen door Hem en Zijn Woord. Alles uit handen geven in Zijn handen. Dan maakt Hij de dienst uit in je leven. Wie dat zelf wil doen, kan Zijn discipel niet zijn.

Als Jezus hier spreekt over kruis dragen, is dat kruis een beeld van vervolging en verdrukking lijden om Jezus' wil. Hem navolgen betekent vooral: Hem volgen op de lijdensweg. Daar heb je weer het kruis dragen. Het gaat hier specifiek over de moeiten, die ons overkomen omdat we Jezus volgen. We mogen al dankbaar zijn dat dit voor ons niet de marteldood betekent, zoals voor sommige christenen in andere landen.

We moeten wel goed opletten. Er staat niet dat we het kruis van Christus moeten dragen. Dat was het kruis van de verzoening. Dat kruis heeft Hij alleen gedragen. Hij heeft de verzoening aangebracht. Hij heeft de schuld van Zijn kerk betaald en alles volbracht. Het gaat ook niet over het kruis van iemand anders, dat je dragen moet, maar Jezus zegt: 'zijn' kruis. Dat bijzondere kruis dat God voor ons heeft weggelegd. Wie God vreest, krijgt zijn eigen moeite en strijd op de weg achter Jezus aan.

Iemand anders begrijpt er soms niets van dat iets een kruis voor je kan zijn. Dat komt openbaar in de strijd van de dagelijkse bekering, in de fijne spot die je te verwerken krijgt als je als christen wil leven, in de smaad en verachting die je moet incasseren als je van Hem getuigt. Collega's lachen je uit en medewerkers vinden je bazig als je voor je principes uitkomt. In ieder geval betekent discipel zijn altijd kruisdragen. Het kruis opnemen, dragen, verdragen en het uithouden onder het kruis. De Heere Jezus doet daar niet licht over. De grondtaal spreekt over een moeitevul dragen, een torsen van het kruis.

Kruisdragen betekent volgens vers 27 ook navolgen: achter Jezus aankomen, in blind vertrouwen op Hem. De Heere Jezus stelt de zaken niet mooier voor dan ze zijn. Hij zegt precies waar het op staat: wie zijn kruis niet draagt en Mij navolgt, kan Mijn discipel niet zijn. Het is juist zo goed om Jezus te volgen. Dat is de weg van de gehoorzaamheid, de weg van het licht en het leven met Hem. De weg van de gemeenschap met Hem. Maar het is ook een weg waarin je leert je eigen kracht en eigen wijsheid te verloochenen.

De dwarsbalk van het kruis staat altijd haaks op onze eigen weg. Daarom mogen we onszelf best afvragen of we wel stand zullen houden als het kruis komt, als we moeten lijden om Jezus' wil, als Gods leiding dwars tegen onze wensen en plannen ingaat. Zal er dan geen bitterheid wortel schieten in je hart en opstand tegen de Heere? Wie durft hier nog te rekenen op eigen trouw en standvastigheid? Als God je dan niet vasthoudt, ga je onderuit. Als het kruis komt en schrijnt op je schouders en de Heere vraagt: heb je Mij nu nog lief? Zullen we dan zeggen: ja, Heere, ook nu in de pijn en het verdriet heb ik U lief. Dat is genade van God. Dat is volgen onder het kruis. Je wordt in jezelf steeds afhankelijker. Je leert je leven hoe langer hoe

meer overgeven aan de leiding van God, ook als het niet gaat zoals je graag gewild had. Zo rijpt en groeit het geloof op de kruisweg achter Jezus aan. Wij worden minder in onszelf en Hij gaat steeds groter betekenis krijgen voor ons.

Het kruis verbindt aan Jezus

Als je Jezus volgt, ga je achter Hem aan en niet voor Hem uit. Als je Hem voor de voeten loopt, zie je Hem niet. Hij zegt: 'Volgt Mij na. Achter Mij aan.' Jezus is de overste Leidsman. Wie dicht achter Hem aankomt, ziet Jezus het best. In Zijn overgave aan God, in Zijn kruis en diepe zondaarsliefde. Dan verbindt het kruis aan Jezus. We worden Zijn beeld gelijkvormig gemaakt. Door lijden geheiligd. Dat is de echte navolging. Je gaat doen wat Jezus deed. Je gaat spreken zoals Hij en barmhartigheid bewijzen zoals Hij, liefde bewijzen zoals Hij en geduld oefenen zoals Hij. In alles ga je lijken op de grote Meester. Je eigenwilligheid sterft af en je zelfverloochening wordt verdiept. Er komt offerbereidheid. Als Petrus na Pinksteren door het sanhedrin wordt gevangengenomen, staat er dat hij zich verblijdde omdat hij om Jezus' wil smaadheid mocht lijden.

Groeien in de navolging van Christus. Om jaloers op te worden, vind je niet? En dat is nu haalbaar voor ieder kind van God. Zo wordt het geloof op de kruisweg achter Jezus aan beproefd, gestaald en gelouterd door het lijden. Je beseft: Jezus ging voor op de kruisweg. Hij vloekdragend. Als wij achter Hem aankomen is dat in navolging.

Als je het moeilijk hebt onder je kruis, moet je maar veel kijken naar Zijn kruis. Dan ben je niet meer zo met jezelf bezig. Het gaat er immers om dat God wordt verheerlijkt in ons leven, ook onder het kruis. Dat gebeurt niet als we lopen te mopperen en te klagen. Daar raken de ongelovige omstanders niet van onder de indruk. Wat wel veel indruk maakt, is, als er bij alle moeite en zorg toch rust en blijmoedigheid van ons afstraalt. Omdat we ons geleid en gedragen weten door de Heere. Dat maakt indruk en dat maakt ook anderen jaloers. Dan merken ze iets van onze verborgen krachtbron, namelijk de gekruisigde Zaligmaker.

Hoe je dat volhoudt? Het antwoord ligt in Jezus' woord: volgt Mij na. Door het contact met Hem, de gemeenschap met Hem, de nabijheid van Hem en de geloofsverbondenheid met Hem. Door Zijn kracht, Zijn Geest, Zijn genade. Dan is de vraag niet meer hoe pijnlijk ons kruis is, maar of Jezus in ons leven is. Heel concreet. Zijn nabijheid is alles. Wie Hem volgt en zijn leven laat bepalen door Hem, die kent iets van het wonder van de overgave. Dan zak je niet weg in het moeras van de zorg over alles wat er allemaal nog gebeuren kan. Jezus zegt eenvoudigweg: draag je kruis en kom achter Mij aan. Elke dag. Wees niet bezorgd voor de dag van morgen. Als er onbegrepen wegen komen, blijf dan maar dicht bij Mij. Loop Mij dan niet voor de voeten, maar druk Mijn voetstappen. Daar is ook een belofte aan verbonden.

Die zijn leven liefheeft...

Als de Heere Jezus Zichzelf in Johannes 12 het Tarwegraan genoemd heeft, dat in de aarde valt en sterft, wijst Hij daarna op de vrucht van het verbonden zijn met Hem: 'Die zijn leven liefheeft, zal hetzelfde verliezen; en die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelfde bewaren tot het eeuwige leven' (vers 25). Dat betekent: wie zijn leven liever heeft dan Christus, die zal het verliezen. Die komt voor eeuwig om met de wereld zonder God. Maar die zijn leven haat in deze wereld - die bereid is het voor Christus op te geven en zichzelf te verloochenen - die zal het bewaren tot het eeuwige leven. Wie met Jezus het kruis deelt, zal met Hem ook de kroon delen, de hemelse heerlijkheid.

Ook in Johannes 12 spreekt Jezus over het afstand doen van alles wat je hindert om Hem te dienen. Ook hier gaat het om de bereidheid tot het offer en het dragen van het kruis. Jezus kijkt ons aan in deze woorden en zegt: toets jezelf er maar aan of je in het geloof bent. Wie in de navolging van Christus mag groeien, wordt ook zo'n graankorrel als Jezus. Je valt en sterft. En je keurt het goed. Je krijgt - met Paulus - een behagen in zwakheden. Je 'ik' wordt gekruisigd. De weg van Jezus als het stervende tarwegraan, dat door de dood heen vrucht draagt, is ook de weg van allen, die Hem volgen.

Je leven haten in deze wereld is de weg van de zelfverloochening, het offer en de dienstbaarheid. Heel mijn oude Adamsbestaan moet sterven en het nieuwe leven uit Christus moet ontkiemen om voor God vruchten te gaan dragen. Dan doe je niet meer mee met alles wat God bedroeft en je krijgt een vreugde in het dienen van de Heere. Je eigen leven wordt dan helemaal ondergeschikt gemaakt aan de heerlijke dienst van God. Daar heb je alles voor over. Desnoods je eigen familie als die je verhindert om God te dienen. Als je zo je leven verliezen mag, dan win je het. Dan bewaar je het tot het eeuwige leven.

Zo kan de toekomstige heerlijkheid ons aardse leven onder het kruis zo overstralen, dat we in het leven van de heiligmaking, in de navolging van Christus met heel ons hart instemmen met R. M. Mc Cheyne, als hij zingt:

*Nu reis ik getroost onder 't heiligend kruis
naar het erfgoed daarboven in 't Vaderlijk huis.
Mijn Jezus geleidt mij door d' aardse woestijn;
gestorven voor mij, zal mijn zwanenlied zijn.*

Vragen

1. Je hoort wel eens zeggen: 'We moeten de voetstappen van Christus drukken.' Is dat hetzelfde als de navolging van Christus? Gaat het daarbij alleen om de innerlijke beleving van het geloof of ook over het leven van de heiliging? Betrek hierbij 1 Petrus 2:21-25.
2. Wat vind je van de uitspraak dat je soms je familieleden moet verlaten als ze je verhinderen om God te dienen?
3. Wat zou de apostel Paulus bedoelen met de uitspraak: 'Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig' (2 Korinthe 12:10); vergelijk deze tekst met 2 Korinthe 6:4-10.
4. Ga nog eens na wat je gelezen hebt over het verschil tussen zelfverloochening en zelfverachting. Moet je altijd maar over je laten lopen?
5. Is het mogelijk om je 'kruis' te ontlopen? Zou dat gevolgen hebben voor de relatie met de Heere?
6. Geldt wat de Heere Jezus zegt in Johannes 12:25 en 26 voor iedere christen of alleen voor sommigen onder hen? Hoe zouden deze woorden van de Heere Jezus een concrete invulling kunnen krijgen in jouw leven?
7. Welke gedachten komen er bij je op als je leest dat God Zijn kinderen uit liefde kastijdt (Hebreeën 12:3-13)? Komt ziekte, een ongeluk, een handicap en dergelijke ons toe uit Gods hand?

Deze bijbelstudie is onderdeel van een serie van tien bijbelstudies over het thema 'Dienen'. De serie is in 2005 uitgegeven door BN, JBGG en ZGG.